

ZPRÁVY

6. MEZINÁRODNÍ ANTROPOLOGICKÝ KONGRES DR. ALEŠE HRDLIČKY POŘÁDANÝ KE 150. VÝROČÍ NAROZENÍ

The 6th International Anthropological congress of Dr. Aleš Hrdlička – 150th anniversary of birth

Eva Drozdová¹

¹Ústav experimentální biologie, Přírodovědecká fakulta Masarykova univerzita, Brno, Česká republika

Ve dnech 3. až 5. září 2019 se uskutečnil v Humpolci, rodišti dr. A. Hrdličky, 6. mezinárodní antropologický kongres dr. Aleše Hrdličky, pořádaný ke 150. výročí narození dr. A. Hrdličky, světově proslulého antropologa a lékaře českého původu.

Mezinárodní kongres společně organizovaly Česká společnost antropologická a město Humpolec. Součástí kongresu bylo i 21. Symposium Prague – Lublin – Sydney – St. Petersburg, které se koná každoročně a tradičně se připojuje v době konání ke kongresu dr. A. Hrdličky. Symposium je organizováno Společností pro pojivové tkáně při Lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně v Brně.

Podrobné informace o průběhu kongresu včetně programu, fotografií a videa lze najít na jeho internetových stránkách www.iacah.eu. Kongres měl i své facebookové stránky https://www.facebook.com/pg/Antropological-Congress-of-Dr-Ales-Hrdlicka-2019-290439504928680/posts/?ref=page_internal.

Čestným předsedou antropologického kongresu byl doc. RNDr. Pavel Bláha, CSc., který působil několik let ve funkci předsedy ČSA, vicepresidenta Evropské antropologické asociace a byl hlavním organizátorem posledních čtyř mezinárodních antropologických kongresů nesoucích jméno dr. A. Hrdličky. Bohužel doc. RNDr. P. Bláha, CSc. se nemohl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu kongresu osobně zúčastnit.

Zástitu nad kongresem převzali významní zástupci z oblasti veřejného, diplomatického a akademického prostředí:

Starosta města Humpolce
Místopředseda senátu Parlamentu České republiky
Ambasáda Spojených států amerických v Praze
Lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně

Rektoři největších českých univerzit:
Masarykovy univerzity v Brně
Univerzity Karlovy v Praze
Univerzity Palackého v Olomouci
Univerzity v Pardubicích

Děkani fakult příslušných univerzit:
Přírodovědecké fakulty MU v Brně

1. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze
Fakulty zdravotnických věd Univerzity Palackého v Olomouci
Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
Fakulty Chemicko-technologické Univerzity v Pardubicích

Kongres probíhal v Humpolci na dvou místech, v místním kinosále a v nedalekém hotelu Fabrika.

V místním kinosále se konalo slavnostní zahájení kongresu, dopolední plenární zasedání, slavnostní večer a zakončení kongresu. V kongresových prostorách hotelu Fabrika probíhala odborná jednání v jednotlivých sekcích v odpoledních hodinách.

Antropologického kongresu se zúčastnilo 140 odborníků z 15 zemí, kteří prezentovali 70 referátů a 33 posterů ze všech oborů antropologie.

Zahajovací ceremoniál kongresu moderoval Pavel Zuna. Při zahájení promluvili jménem organizátorů kongresu Karel Kratochvíl, starosta města Humpolce, a Eva Drozdová, předsedkyně ČSA. Dále kongres pozdravili paní Jennifer Bachus chargée d'affaires ambasády Spojených států amerických v Praze, Tomáš Kašparovský, děkan Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně a Josef Hyánek, čestný předseda Společnosti pro pojivové tkáně při Lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně.

V průběhu tří dnů byly předneseny následující plenární přednášky:

- Jane E. Buikstra (Arizona State University, United States of America)
“... a pyramid that stands on its point” – Ales (Alois) Hrdlička's vision of research in physical anthropology
- Pavel Bláha (Palestra, Prague) (přednášku přednesla MUDr. Olga Hudáková, Ph.D.)
History of congresses of Dr. Aleš Hrdlička
- Maria Kaczmarek (Adam Mickiewicz University, Poland)
Female reproductive potential throughout the lifespan: an anthropological perspective
- Elizaveta V. Veselovskaya (Russian Academy of Science, Russian Federation)
Russian school of anthropological reconstruction. Achievements and projects
- Ivo Mařík et al. (West Bohemia University Pilsen, Centre for Defects of Locomotor Apparatus Prague)
Orthopaedic anthropology
- Ctibor Povýšil, Václav Smrčka (Charles University Prague, Czech Republic)
Microscopical principles for differentiation of diagenetic and pathological intra vitam changes of archaeological bone

Ve středu 4. září 2019 se uskutečnil slavnostní večer, který moderoval Pavel Zuna. Na slavnostním večeru byly udělovány pamětní medaile dr. Aleše Hrdličky, jednak badatelům na poli antropologie v kategoriích zahraničních a českých vědců a v občanské rovině, významným občanům spojeným s Humpolcem. Pamětní medaile uděluje město Humpolec společně s Českou společností antropologickou. Medaile předávali Karel Kratochvíl, starosta města Humpolce, Jana Fischerová, náměstkyně hejtmana Kraje Vysočina a Eva Drozdová, předsedkyně ČSA.

V roce 2019 se laureáty stali:

- Prof. Jane E. Buikstra, Ph.D., profesor regent, ředitelka Centra bioarcheologického výzkumu, Fakulta Evoluce člověka a sociální změny Arizonské státní univerzity, Tempe, Spojené státy americké.

Obr. 1. Hromadná fotografie účastníků 6. Mezinárodního antropologického kongresu dr. Aleše Hrdličky fotografovaná z dronu, bezprostředně po zahájení kongresu.

- Prof. Dr. Hab. Maria Kaczmarek, Antropologický ústav, Univerzita Adama Mickiewicze, Poznaň, Polsko.
- PhDr. Elizaveta Valentinovna Veselovskaya, DrSc., Vedoucí Laboratoře antropologické rekonstrukce, Institut etnologie a antropologie, Ruská akademie věd v Moskvě, Rusko.
- Doc. RNDr. Petr Sedlak, Ph.D., Katedra antropologie a genetiky člověka, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha, Česká republika.
- Prof. MUDr. Ivo Mařík, CSc., Ambulantní centrum pro vady pohybového aparátu, Praha, Západočeská univerzita Plzeň, Česká republika.
- RNDr. Alena Němečková, CSc., Ústav histologie a embryologie, Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Plzni, Plzeň, Česká republika.

Při příležitosti kongresu proběhla rovněž soutěž o cenu dr. Aleše Hrdličky pro absolventy doktorského studia. Do Soutěže o cenu dr. A. Hrdličky v kategorii doktorských prací v oblasti antropologie se přihlásilo sedm absolventů doktorského studia z Univerzity Karlovy v Praze a Masarykovy univerzity v Brně.

Na prvních třech místech se umístily práce:

1. místo Mgr. et Mgr. Kristýna Brzobohatá, ÚEB PŘF MU Brno
Antropogenetický výzkum slovanské populace z lokality Znojmo Hradiště
2. místo Mgr. Dana Fialová, ÚEB PŘF MU Brno
Faktory ovlivňující predispozice ke vzniku zubního kazu u slovanské populace na území Velké Moravy
3. místo Mgr. Kateřina Vymazalová, AÚ LF MU Brno
Variabilita, ontogeneze a fylogeneze musculus pronator teres a jejich klinický význam

Po zakončení oficiální části slavnostního medailového večera v místním kinosále se konalo neformální setkání účastníků kongresu s hudbou a tancem v humpoleckém Obecním domě.

V rámci kongresu proběhlo velké množství kulturních akcí, z nichž většinu zorganizovali zástupci města Humpolce. První den kongresu se konala procházka městem s výkladem dr. Holuba z okresního archivu v Pelhřimově o historických místech města Humpolce. Dále proběhla exkurze s ochutnávkou

v místním pivovaru Bernard. Ve večerních hodinách se v místním děkanském kostele sv. Mikuláše konal varhanní koncert Lukáše Dvořáka a skupiny historické hudby Ars Camerata. Druhý den kongresu měli účastníci možnost navštívit historické památky v okolí Humpolce. Byly vypraveny dva výlety autobusem na hrad do Lipnice nad Sázavou a do Želivského kláštera. V odpoledních hodinách se na náměstí v Humpolci uskutečnil koncert hudby Hradní stráže a Policie České republiky s dirigentem plk. Pavlem Zástěrou a sólistkami Gabrielou Urbánkovou a Miroslavou Časarovou. Na slavnostním medailovém večeru vystoupila saxofonová skupina Swinging Chipses.

Muzeum dr. A. Hrdličky v Humpolci otevřelo při této příležitosti novou antropologickou expozici. Na expozici spolupracovali s pracovníky muzea dr. A. Hrdličky členové České společnosti antropologické Eva Drozdová, PŘF MU v Brně (variabilita člověka, biologie člověka a evoluce člověka), Kristýna Brzobohatá, PŘF MU v Brně (genetika člověka), Lenka Vargová, LF MU v Brně, a Ladislava Horáková z FSpS MU v Brně (paleopatologie), Miroslav Kopecký z FZV UP v Olomouci (fyzická antropologie), Eva Vaníčková z MZM v Brně a Ondřej Bílek (postava Homo neanderthalensis).

Česká národní banka vydala k příležitosti konání kongresu a k výročí 150. narození dr. Hrdličky pamětní stříbrnou minci v hodnotě 200 Kč s motivem dr. A. Hrdličky. Popud k vydání mince dal městský úřad v Humpolci, Česká společnost antropologická přispěla k vydání mince jako odborný poradce. Všichni účastníci kongresu obdrželi tuto pamětní minci jako upomínku na konání kongresu.

V Humpolci se účastníkům kongresu dostalo velice přátelského a milého přijetí z řad vedení města i občanů.

Organizační výbor kongresu obdržel od vedení města Humpolce velmi významnou pomoc v podobě finanční i organizační. Proto si dovoluji poděkovat organizátorům z řad České společnosti antropologické i zástupcům města Humpolce, především tajemníkovi městského úřadu Jiřímu Fialovi, starostovi města Karlu Kratochvílovi, místostarostům Aleně Kukrechtové a Vlastimilu Bruknerovi a jejich spolupracovníkům.

Kongres se vydařil po stránce organizační, odborné i kulturní. Už nyní se těším na další ročník za deset let, kdy proběhne kongres ke 160. výročí narození dr. A. Hrdličky.

Obr. 2. Zahájení kongresu 3. 9. 2019
v kině města Humpolce.

Zleva: moderátor Pavel Zuna, starosta Humpolce Karel Kratochvíl, předsedkyně ČSA Eva Drozdová, chargée d'affaires ambasády Spojených států amerických Jennifer Bachus, děkan Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity Tomáš Kašparovský, předseda společnosti pro pojivové tkáně Ivo Mařík a čestný předseda společnosti pro pojivové tkáně Josef Hyánek

Obr. 3. Laureáti pamětní medaile dr. Aleše Hrdličky pro rok 2019 a vítězky soutěže dr. Aleše Hrdličky v kategorii doktorských prací v roce 2019.

Zleva: Ivo Mařík, Petr Sedlak, Jane Buikstra, Kristýna Brzobohatá, Maria Kaczmarek, Kateřina Vymazalová, Elizaveta Veselovskaya, Dana Fialová, Alena Němečková

Obr. 4. Z jednacího sálu kongresu v hotelu Fabrika

Obr. 5. Před vstupem do kina v Humpolci

Drozdová, E. (2019). 6. Mezinárodní kongres Dr. Aleše Hrdličky pořádaný ke 150. výročí narození. *Česká antropologie*, 69 (1-2), 4-6.